

BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏR

ABŞ KONQRES KİTABXANASININ
TARİXİ VƏ BU GÜNÜ

Knyaz ASLAN
Bakı Dövlət Universiteti

Məqalədə müəllifin Amerika Birləşmiş Ştatlarına işgüzar səfəri ilə bağlı təəssüratlarının bir qismi, xüsusilə ABŞ Konqres Kitabxanası haqqında maraqlı məlumatları öz əksini tapmışdır.

ABŞ Dövlət Departamentinin Azərbaycandan dəvət edilmiş mütəxəssislər üçün təşkil etdiyi və maliyyələşdirdiyi Xarici Qonaqlar Liderliyi Proqramı “ABŞ-da jurnalistika tədrisi” adlanırdı. 2011-ci il fevralın 12-dən martın 6-dək davam edən bu layihənin icrası Meridian Beynəlxalq Mərkəzinə həvalə edilmişdi.

Fevralın 14-də Meridian Beynəlxalq Mərkəzində açılış sessiyasında rəsmi açılış oldu. Səhərisi gün tanınmış jurnalist professor Eymos Gelb “Universitetlərin tədris proqramının vurğulanması ilə ABŞ-da media təhsili haqqında məlumat” mövzusunda maraqlı bir mühazirə oxudu. Sonra elmlər doktoru Alan Levin ABŞ-ın federal strukturu, federal, ştat və digər yerli vahidlər arasında səlahiyyətlər və məsuliyyətlərin bölüşdürülməsi barədə bizi bilgiləndirdi.

ABŞ Dövlət Departamentinin Xarici Mətbuat Mərkəzində Şərqi Avropa və Avrasiya bölməsinin rəhbəri Cin Duqan “ABŞ daxili və xarici siyasəti məsələlərini işıqlandıran xarici jurnalistlərə yönəldilmiş proqramlar, jurnalistlərin davamlı təhsili” mövzusunda məruzə etdi.

Vaşinqton şəhərindəki növbəti görüşümüz Beynəlxalq Tədqiqat və Mübadilə Şurasında (IREX) oldu. Fevralın 16-da səhər ABŞ Konqresinə, sonra isə Konqres Kitabxanasına getdik. Vaşinqtondakı Azadlıq Forumunda Birinci Düzəlişdən irəli gələn söz azadlığı ilə bağlı geniş məlumat aldığımız.

ABŞ Dövlət Departamentində məsul məmurlarla “ABŞ-Azərbaycan ikitərəfli münasibətləri”, “Azərbaycanda jurnalistika ilə bağlı vəziyyət”, “Dövlət Departamentinin mətbuatla ünsiyyəti” mövzuları ətrafında geniş fikir mübadiləsi apardıq. Mən bu görüşdə ilk çıxışımı bütünlüklə Dağlıq Qarabağ probleminə həsr etdim. Öz çıxışında konkret faktlarla Ermənistanın işğalçılıq siyasətini pisləyərək, Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri olan ABŞ-ın bu

problemin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində sülh yolu ilə həlli üçün daha çox fəallıq göstərməsinin vacibliyindən söz açdım. Həmin görüşdə mənə ikinci dəfə söz verildikən isə əsasən azad medianın problemləri haqqında fikirlərimi, ABŞ mediası ilə bağlı müşahidələrimdən doğan təəssürütlərimi, Azərbaycan mediasının inkişafı barədə düşüncələrimi bölüşdüm.

Fevralın 17-də Birləşmiş Ştatlar Təhsil Nazirliyində Ali Təhsil İdarəsinin Beynəlxalq Təhsil Proqramları Xidmətinin yüksək vəzifəli məmuru cənab Stiven Pappas və cənab Andre Uinston Levislə səmərəli görüşümüz baş tutdu. Həmin gün Vaşinqtonda İctimai Tamamlıq (Dürüslük) Mərkəzində daha bir görüşümüz oldu. Fevralın 18-də Vaşinqtondakı Strateji və Beynəlxalq Araşdırmalar Mərkəzində (CSIS) baş tutdu. Biz burada “ABŞ-ın Cənubi Qafqaz və Xəzər dənizində strategiyasına baxış” mövzusunda təşkil olunmuş Beynəlxalq konfransda iştirak etdik.

Fevralın 19-da Nevada ştatının Reno şəhərinə gəldik. Fevralın 22-də Nevada Universitetinin Reno filialında Reynold Jurnalistika Məktəbində, sonra isə Reynold Jurnalistika Məktəbində olduq. Burada ABŞ-da jurnalistika jurnalistika tədrisinin bu günü və gələcəyi, sosial medianın ənənəvi çap və yayım media üsullarına təsiri barədə ətraflı məlumat aldığımız.

Fevralın 23-ü də yerli KNPB-yə – İctimai Televiziya stansiyasının, sonra CBS şirkətinin filialı olan KTVN News Cannel 2-nin qonağı olduq. Axşam Nevada Mətbuatındakı Qadınlar (Nevada Press Women) adlı peşəkar jurnalistlərdən ibarət təşkilata yollandıq.

Fevralın 24-də Florida ştatının Tampa şəhərində Poynter İnstitutunda görüş keçirdik. Poynter İnstitutu ABŞ jurnalistləri üçün fəaliyyət göstərən fasiləsiz təhsil haqqında müntəzəm olaraq geniş məlumatlar hazırlayır. Burada medianın müxtəlif sahələrində çalışan əməkdaşlar üçün davamlı şəkildə qısamüddətli seminarlar və kurslar təşkil olunur.

“St.Petesburq Times” qəzeti və tələbələrin “The Oracle” (“Falçı”) qəzeti redaksiyasındakı, Cənubi Florida Universitetindəki, News Channel 8 televiziyasındakı görüşlərimiz də səmərəli keçdi.

Martın 1-də Sirakuz Universitetində, Nyu York Dövlət Universitetində, Oswego Universitetində, Onandaqa Texnikumunda zəngin görüşlərimiz oldu. Bu görüşlərimiz zamanı geniş təhsil hədəfləri, o cümlədən, jurnalistika yiyələnmə tələbələrə başqa fənlərin keşilməsi, gələcəkdə iş tapmaq üzrə onlara karyera xidmətlərinin köməyi və s. barədə mühüm fikir mübadiləsi apardıq.

Martın 3-də ABŞ-ın paytaxtı Nyu York şəhərinə gəldik. İstər məşhur abidələrlə tanışlıq, istər 11 sentyabr hadisələri zamanı dağıdılmış göydələnlərin yerində inşa olunan tikililərə baxış, istər adı dillərdə əzbər olan Brodvey tamaşası silinməz xatirələrə döndü...

ABŞ KONQRES KİTABXANASINDA BİR GÜN

Fevralın 16-da səhər ABŞ Konqresinə səfərimiz ən unudulmaz təəssüratlarla yadda qaldı. Konqresin Nümayəndələr Palatasının növbəti iclasının açılışında iştirak etməyimizdən və bu zalda bəzi nümayəndələrin çıxışlarını dinləməkdən məmnunluq duyduq. Sonra ABŞ Kapitoli Binasının Mətbuat Qaleresində cənab Cerri Qalleqos “Jurnalistlərə Konqresin işinin gedişatına verilən çıxış: qanunvericilik prosesində şəffaflığın təmin edilməsi” mövzusunda geniş məlumat verdi.

Həmin gün Konqres Kitabxanası ilə tanışlığımız da yaddaşımızda silinməz izlər qoydu. Dünyanın ən zəngin kitabxanası olan bu mədəniyyət ocağı, sözün əsl mənasında, misilsiz kitab məbədi, bilik xəzinəsidir. Buraya axın-axın turistlərin və başqa qonaqların gəlməsi də Konqres Kitabxanasının şöhrətindən soraq verir...

Tarixdən məlum olduğu kimi, XVIII əsrin sonu – XIX əsrin əvvəllərində Amerika xalqının milli mədəniyyəti yaranıb formalaşmağa başlamışdı. Bu yolda ən mühüm hadisələrdən biri milli kitabxananın – ABŞ Konqres Kitabxanasının (The Library of Congress) təşkil edilməsi oldu.

Dünyanın ən böyük və ən mühüm kitabxanalarından olan ABŞ Konqres Kitabxanasının əsası 1800-cü ildə Vaşinqton şəhərində qoyulmuşdur. Belə ki, həmin il ABŞ prezidenti Con Adams Konqres üzvləri üçün kitabxananın təsis edilməsi haqqında qanun imzaladı. Bu kitabxana konqresmenlərin sorğularını yerinə yetirən müəssisə kimi nəzərdə tutulmuşdu. Fəaliyyətə başlayarkən burada cəmi 3 min nüsxə kitab vardı. Konqres Kitabxanası federal hökumət tərəfindən maliyyələşdirilirdi.

Kitabxananın inkişafı üçün ABŞ prezidenti Tomas Cefferson böyük işlər görmüşdü. Elə onun hakimiyyəti dövründə – 1802-ci ildə kitabxananın rəhbəri vəzifəsi təsis edildi ki, o da Konqresdə təyin olunmalı idi.

1814-cü ildə paytaxtda ingilislər ağalıq edərkən Konqres Kitabxanası yanğın nəticəsində məhv oldu. Bu zaman Cefferson kitab fondunun yenidən yaradılmasına yaxından kömək göstərdi. Eyni zamanda o, ədəbiyyatın yerləşdirilməsi sxemini şəxsən özü tərtib etdi ki, bu qaydaya yüz il ərzində əməl olundu.

1832-ci ildə Konqres Kitabxanasının xidmət göstərdiyi vəzifəli şəxslərin sayı müntəzəm olaraq genişlənirdi: ali məhkəmənin üzvləri, digər hökumət müəssisələrinin əməkdaşları, alimlər onun oxucuları sırasında idilər. Bu isə öz növbəsində kitab fondunun komplektləşdirilməsi profilini genişləndirilməyə gətirib çıxarırdı. Artıq Konqres Kitabxanasına rəsmi nəşrlərdən və hüquqşünaslıq ədəbiyyatından başqa tarixə, ölkəşünaslığa dair kitablar da daxil olurdu. Kitab mübadiləsi fondun tamamlanması işinin əsas mənbəyi idi. Bunu isə Smitson İnstitutu həyata keçirirdi. Fond da qanunçuluğa dair əsərlər

üstünlük təşkil etdiyinə görə, 1832-ci ildə ayrıca hüquq ədəbiyyatı şöbəsi yaradıldı ki, o da sonralar hökumətin baş elmi kitabxanasına çevrildi.

1814-cü ildə ingilis işğalçıları tərəfindən məhv edilən kitabxana 1897-ci ildə qapılarını dünyanın ən böyük, ən bahalı və ən təhlükəsiz kitabxanası kimi istifadəçilərin üzünə açdı.

Müəllif hüququ haqqında qanuna uyğun olaraq Konqres Kitabxanasında 1897-ci ildən Müəllif hüquqları bürosu fəaliyyət göstərməyə başladı. Bürodə uçota alınmaqdan ötrü qeydiyyat haqqında ərizəyə kitabxananın fonduna daxil olan nəşrdən 2 nüsxə əlavə olunması tələb edilirdi. Fondun xarici ədəbiyyatla tamamlanması Smitson İnstitutunun köməyi ilə həyata keçirilirdi.

XIX əsrin sonlarında Konqres Kitabxanasının fondunda müxtəlif elm sahələrinə dair 800 min cild kitab saxlanılırdı. Ölkənin inkişafı ilə bağlı olan problemlərə, tarixə, iqtisadiyyata, hüquqa, digər elmlərə dair ədəbiyyatın seçilməsinə daha çox diqqət yetirilirdi. Tibb və kənd təsərrüfatı üzrə nəşrlərlə komplektləşdirmə Milli Tibb Kitabxanası və Kənd Təsərrüfatı Departamentinin Kitabxanası ilə razılaşdırılırdı. Vətən ədəbiyyatı fondun dördüncü hissəsini təşkil edirdi.

Kataloqlar fondun təxminən üçdə bir hissəsini əks etdirirdi. 1897-ci ildə kitabxanada sürətlə inkişaf edən kartoqrafiya materialları departamenti meydana gəldi. Həmin ildə kitabxananın xüsusi inşa edilmiş binaya köçürülməsi daha əlamətdar oldu.

1899-cu ildə kitabxana işi sahəsində xeyli təcrübəsi olan ilk mütəxəssis Q.Patnem Konqres Kitabxanasının direktoru vəzifəsinə təyin edildi. Kitabxananın yenidən kataloqlaşdırılması işi bütün cəbhə boyu həyata keçirilməyə başladı.

1901-ci ildə Konqres Kitabxanası öz kataloqları üçün mərkəzləşdirilmiş kartoçkalar nəşrini hazırlamağa qədəm qoydu. Bununla əlaqədar Amerika Kitabxana Assosiasiyası ölkə kitabxanalarında Konqres Kitabxanasının qaydaları ilə uyğunlaşdırılmış vahid təsvir qaydalarının tətbiq olunması haqqında məsələ qaldırdı. Vahid təsvir qaydaları 1902 və 1904-cü illərdə meydana gəldi. 1904-cü il nəşri Ç.Ketter, M.Düi və başqa kitabxanaşünasların işləyib hazırladığı təsvir qaydalarına əsaslanırdı.

Amerika kitabxanalarının geniş dairələri üçün maraq doğuran kitablar mərkəzləşdirilmiş qaydada kataloqlaşdırılırdı. Ölkənin 212 kitabxanası dərhal həmin kartoçkalara abunə yazıldı. Kartoçkaların çapı üçün Konqres mətbəəsində xüsusi şöbə yaradılmışdı.

1910-cu ildən mərkəzləşdirilmiş kataloqlaşdırma kooperasiya (birləşdirmə) xarakteri daşımağa başladı. Belə ki, özlərinin çap kartoçkaları olmadığına görə artıq Milli Tibb Kitabxanası və Kənd Təsərrüfatı Departamenti Kitabxanası öz fondlarına daxil olan kitabları Konqres Kitabxanasına göndərirdilər.

Mərkəzləşdirilmiş kataloqlaşdırma ədəbiyyatın işlənməsinə çəkilən xərci ucuzlaşdırır, kitabxanaları külli miqdarda vəsait sərfindən xeyli xilas edirdi. Bu işə istər I Dünya müharibəsi illərində, istərsə də ondan sonrakı dövrdə ciddi maddi sıxıntı keçirən və maliyyə böhranı ilə üzləşən kitabxanalardan ötrü nəzərəcarpacaq dərəcədə böyük xərc demək idi. Odur ki, mərkəzləşdirilmiş kataloqlaşdırma kartoçka formalı kataloqların həm ABŞ-da, həm də başqa ölkələrdə müntəzəm yayılmasına imkan verirdi.

XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində yeni təsnifat sxemi üzərində iş başa çatdırıldı və o, Konqres Kitabxanasının təcrübəsinə tətbiq olundu. Qısa müddətdə ABŞ-ın və Avropanın bir çox kitabxanaları bu sxemi qəbul etdilər.

Hökumətin tələbi ilə Konqres Kitabxanasında konqresmenlərə xidmət göstərmək üçün xüsusi qanunvericilik informasiyası xidməti yaradıldı.

Hazırda Konqres Kitabxanası Amerika Birləşmiş Ştatlarının milli kitabxanasıdır. 603 milyon 623 min dollarlıq büdcəsi olan kitabxananın 3783 işçisi var. Kitabxananın rəhbəri Ceyms Hadley Billinqtondur. Kolleksiyasında 470 dildə, 29 milyondan çox kitab, 58 milyon əlyazma var. Nadir kitab kolleksiyasında Quttenberqin İncili olan kitabxanada son üç əsrdə dünyada nəşr olunmuş 1 milyondan çox qəzet, 500000 mikrofilm, 6000 çox karikatura jurnal, dünyanın ən böyük hüquq kitab kolleksiyası, filmlər, 4,8 milyon xəritə, musiqi notları da yer alır.

Son bir neçə ildə sürətlə inkişaf edən və İnternetdə ən böyük axtarış saytına çevrilən Google nadir tapılan informasiyaların toplusundan ibarət İnternet kitabxanası – “Digital Dünya Kitabxanası” qurmaq ideyası üçün Konqres Kitabxanasına 3 milyon dollar ödəmişdir.

Dünyanın ən nəhəng kitabxanası kimi ilk dəfə “Ginnesin rekordlar kitabı”na düşmək şərəfinə nail olmuş Konqres Kitabxanası fondunun ümumi həcmi 90 milyon çap vahidindən artıqdır. Bunlardan 20 milyon nüsxəsini yalnız kitab və kitablar təşkil edir.

Konqres Kitabxanasının kitab saxlayıcısında rəflərin ümumi uzunluğu 900 kilometrə çatır. Maraqlıdır ki, kitabxana fondunun rəflərində mühafizə olunan hər bir nüsxə kitaba baxmaq üçün cəmi bir dəqiqə sərf edilərsə, həftənin 5 gününü 8 saat işləməklə bütünlükdə 650 ilə qədər vaxt lazım gələr. Bununla yanaşı, nəzərə almaq lazımdır ki, həmin müddət ərzində kitabxanaya yeni qəbul edilmiş təxminən 650 milyon nüsxələr kitab fonsaxlayıcısında yerləşdiriləcək, kitab fondu müntəzəm şəkildə təkmilləşdiriləcəkdir.

Hər il kitabxanaya orta hesabla 2-2,5 milyona qədər oxucu və müxtəlif informasiya tələbatçıları gəlir.

Konqres Kitabxanasının avtomatlaşdırılmış kitabxana-bibliografiya kompleks sistemində 3 mindən çox terminalar və stansiya fəhlələri xidmət göstərilir.

Kitabxananın fondunda dünya xalqlarının 470 dilində materiallar toplanmışdır (hərçənd bu dillərin bir hissəsi çoxdan istifadə olunmur).

Bir sıra nəşr növləri üzrə ənənəvi nəşr kataloqundan artıq istifadə olunmur, informasiyanı kompüterlər verir, lakin kitabxananın 25 milyon həcmində baş kataloq kartoçkalrı saxlanılır və kitabxananın oxucuları tərəfindən istifadə edilir.

Konqres Kitabxanası ölkənin tarixi və elmi mərkəzi hesab edilir. Kitabxanada qiymətli kitab kolleksiyası ilə yanaşı həmçinin bir sıra çox qiymətli incəsənət və mədəniyyət əsərləri saxlanılır: 1700 ayrı-ayrı nadir kitablar və xüsusi kolleksiyaların miniatür nəşrləri, o cümlədən dünyada məşhur olan ən kiçik "qarışqa" (1,4 kv mm) kitab, Qutenberqdən qalma "İncil", Stradivarinin 5 skripkası, ilkin çap nəşr əsəri – Buda sutrasından hissələr (bizim 770-ci ili) və bir çox başqaları.

ABŞ Konqres Kitabxanasının dünya milli kitabxanalarından əsas fərqləndirici cəhəti onun qanunvericilərlə sıx əlaqəsi və daim qanunların hazırlanmasına köməklik göstərməsidir. Bu mənada o, demokratiyanın canlı mənbəyi və ensiklopediyası, hökumət nəşrlərinin və rəsmi informasiyasının mərkəzidir. Kitabxana bu günkü nailiyyətlərlə gələcək imkanlar arasında əlaqələndirici həlqəni təmin edir. 1990-cı ildə Konqres Kitabxanasının direktoru Ceyms Billinqtonun qeyd etdiyi kimi kitabxana elm mavzoleyi deyil, inkişafda olan sivilizasiyanın katalizatorudur.

ABŞ Konqres Kitabxanasının direktorunu senatın təqdimatı ilə prezident təyin edir.

Əsası qanunverici kimi qoyulan Konqres Kitabxanası XIX əsrdə inkişaf edərək milli instituta çevrilmiş, XX əsrdə isə, xüsusilə ikinci dünya müharibəsindən sonra, dünyanın nəhəng universal kitabxana-informasiya sisteminə çevrilmişdir. Müharibədən sonrakı illərdən günümüzə qədər onun fondu və ştatı 3 dəfədən çox artmış, komplektləşdirmə üçün ayrılan maliyyə xərcləri ildən-ilə çoxalaraq 9 milyondan 300 milyon dollara çatmışdır.

Hazırda Konqres Kitabxanasının tərkibinə bu qurumlar daxildir:

- 1) ABŞ Konqresinin qanunvericilik kitabxanası və baş tədqiqat mərkəzi;
- 2) Əhalinin bütün kateqoriyalarının üzünə açıq olan məktəblər də daxil olmaqla ümumi kitabxana;
- 3) İcraedici və məhkəmə orqanlarına xidmət edən hökumət kitabxanası;
- 4) ABŞ-in müəlliflik hüququ üzrə agentliyi (o, hər il yarım milyona qədər sifariş qeydə alır);
- 5) Dünyada ən nəhəng milli bibliografiya mərkəzi;
- 6) Bütün dünya üzrə 400-dən çox dildə tədqiqat materiallarını toplayan geniş xarici agentlik şəbəkəsinə malik olan beynəlxalq institut;

7) Korlara və şikəstlərə xidmət edən milli kitabxanaçılıq mərkəzi (Konqres Kitabxanasında 1990-cı ildə korlar üçün 2 milyon nüsxədən çox brayl və səs yazı sistemi üzrə kitab buraxılmışdır).

Konqres Kitabxanası Vaşinqtonda Kapitoliya yüksəkliyində ABŞ Konqresi yaxınlığındakı 3 böyük binada yerləşir. Ceferson adlanan ilk bina 1897-ci ildə inşa edilmişdir. Bu tikili XIX əsrin sonu Amerika mədəniyyətinin abidəsi hesab edilir. Adalesa adlanan ikinci bina 1938-ci ildə inşa edilmişdir. Medison adlanan üçüncü müasir bina 1980-ci ildə tikilib başa çatdırılmışdır və kitabxananın ən böyük binası hesab edilir.

Özünün böyük kolleksiyası və əsas funksiyalarla bərabər ABŞ qanunvericiliyinin informasiya təminatçısı olması və yuxarıda qeyd olunan bütün başqa funksiyaları yerinə yetirməsi ölkənin milli informasiya strukturunda kitabxananı mühüm mərkəzə çevirmişdir. Bu, bir sıra səbəblərlə izah olunur. Birincisi, kitabxana milli hakimiyyət tərəfindən təşkil olunmuş və bu hakimiyyətə xidməti davam etdirir; ikincisi, kitabxana daim ABŞ hökumətinin birinci kitabxanası rolunu yerinə yetirmişdir; üçüncüsü, kitabxana daim öz kolleksiyasını artırmış, onu təkcə öz ölkəsində deyil, bütün dünyada ən böyük kitabxanaya çevirmişdir (hazırda dünyada çap edilən bütün nəşrlər kitabxananın fonduna alınır); dördüncüsü, milli bibliografiyanın mərkəzi hesab edilir; beşincisi, ən qabaqcıl informasiya texnologiyası üzrə müxtəlif rejimlərdə çoxsaylı məlumat bazalarını çoxaldır və tələbatçılara çatdırır.

Bütün milli kitabxanalar kimi, Konqres Kitabxanası "Nəşrlərin kataloqlaşdırılması" proqramı çərçivəsində məcburi nüsxələr alaraq öz kolleksiyasının bütün nəşrlərinin tam kataloqlaşdırılmasını təmin edir.

Kataloqlar sonradan başqa kitabxanalar tərəfindən də istifadə edilir. Məsələn, OCLC (kitabxanaların kataloqlaşdırılmasının interaktiv şəbəkəsi) vasitəsi ilə; belə ki, Konqres Kitabxanası onun baş üzvündən biridir, Milli status adına malik olduğu üçün Konqres Kitabxanası beynəlxalq və milli standartların tətbiqi işində mühüm rol oynayır.

60-cı ilin ortalarından Konqres Kitabxanasının mütəxəssisləri tərəfindən işlənmiş, maşında oxunan kataloqlaşdırma formatı MARC dünya kitabxanaçılıq sisteminin inkişafına böyük töhfə olmuşdur. Tezliklə bibliografik informasiyanın mühafizə və mübadilə edilməsi və bu işin canlandırılması üçün EHM-in yeni imkanlarından istifadənin MARC formatı ilə təmin olunması ABŞ-ın və xarici ölkələrin digər kitabxanalarında istifadə edilməyə başladı.

1971-ci ildə MARC formatının strukturu rəsmi dövlət standartı kimi qəbul edildi, 1973-cü ildən bu günə qədər isə bibliografik məlumatın tədqimi və mübadiləsinin beynəlxalq standartı hesab edilir.

Konqres Kitabxanasının ən başlıca vəzifələrindən biri ABŞ konqresi üçün sorğu-analitik materialların tədqiqi və hazırlanmasının həyata keçiril-

məsidir. Bu işin yerinə yetirilməsi üçün kitabxananın strukturunda konqresin xüsusi tədqiqat qrupu yaradılmışdır. Bu qrupun ştatı müxtəlif ixtisaslar üzrə 850 nəfərdir.

Konqres Kitabxanasının başlıca üstünlüyü onun fondunun bütün arzu edilənlər üçün açıq olmasıdır. Hər bir oxu zalında kataloq, avtomatlaşdırılmış sistemlərin terminalı, məlumat kitabları və s. vardır. İxtisaslı bibliograflar oxuculara lazım olan məlumatı toplamaqda köməklik göstərir.

ABŞ Konqres Kitabxanasının həyata keçirdiyi "Amerikanın yaddaşı" layihəsi, mübaliğəsiz demək olar ki, müasir dövrün ən yaxşı kitabxanaçılıq proqramlarından biridir. O, milli mədəniyyətin inkişafına yönəldilib, həmçinin mütərəqqi fikirli kitabxanaçıların müqəddəs arzularının həyata keçirilməsinə, böyük kitabxana fondlarında toplanmış mənəvi varlıqdan istifadə üföqlərinin genişləndirilməsinə yönəldilib.

ABŞ Konqres Kitabxanasının direktoru tərəfindən 1987-ci ildə irəli sürülmüş "Amerikanın yaddaşı" layihəsi artıq 1990-cı ildə həyata keçirilməyə başlamışdır.

Layihənin ilkin mərhələsində Amerikanın vacib tarixi və mədəni aspektlərini əks etdirən kitabxana materiallarının seçilməsi nəzərdə tutulmuş, kitabxanalara və marağı olan idarələrə vermək məqsədilə onların canlandırılması üçün optik kompüter diskələrində və videokassetlərdə əks olunması planlaşdırılmışdır.

"Amerikanın yaddaşı" layihəsinin həyata keçirilməsi nəticəsində Konqres Kitabxanası, həqiqətən, bilik xəzinəsi, elm və mədəniyyətin milli mərkəzidir, Birləşmiş Ştatların ictimai həyatında hiss ediləcək rol oynayır.

LIBRARY OF CONGRESS IN USA HISTORICAL AND THIS DAY

Кnyaz ASLAN

SUMMARY

In the article the United States of Amerika of the author of impressions connected with business journey part, especially about Congress Library USA the interesting information has been reflected in.

ИСТОРИЯ И СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ БИБЛИОТЕКА КОНГРЕССА США

Князь ASLAN

РЕЗЮМЕ

В статье отражено части воспоминание автора о рабочего визита в Соединенные Штаты Америки, особенно интересные информации об истории и сегодняшней деятельности Библиотеке Конгресса в США.